

ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา
อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

Opinions of Matthayom Suksa Student Parents' towards Student Care and Supporting System at
Tha Nuea School, Mae On District, Chiang Mai Province

วุฒิกกร โหลแก้ว *

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยในระดับมาก ด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับและอันดับสุดท้าย คือด้านการส่งต่ออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูทุกโรงเรียนให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้หลากหลายและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ควรจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนให้เป็นรูปแบบและครอบคลุม เพื่อให้นักเรียนได้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน รวมทั้งการให้คำปรึกษาแก่บุตรหลานในทุกเรื่อง และโรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ความรู้และคำปรึกษาแก่นักเรียน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, ระบบดูแลช่วยเหลือ, โรงเรียนทาเหนือ

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the opinions of Matthayom Suksa student parents' towards the student care and supporting system and to study problems and recommendations towards the student care and supporting system. Instrument used to collect data was a questionnaire. Data were analyzed by using percentage, mean, and standard deviation. The research was found that the opinions of Matthayom Suksa student parents' towards student care and supporting system at Tha Nuea School, Mae On District, Chiang Mai Province, the level of performance were overall at a high level. When considering by each aspect sorting from high to low were as follows: the highest average was the students' promotion at a high level, followed by preventing and solving student problems, student screening, knowing individual students, and student referral, respectively.

As regards the recommendations of Matthayom Suksa student parents' towards student care and supporting system were as follows: the school should report the students' study results by individually to the parents, stakeholders should be invited for participation to propose the useful recommendations to assist students, schools should have parents board meetings to determine guidelines for student screening group, school should screen students every year to solve the students' problems promptly, schools should encourage students to participate in academic skills competitions both inside and outside schools, and schools should develop plans for activity management to promote and develop students clearly, schools should take care of students closely and thoroughly to prevent problems, school should provide the meetings for administrators, teachers, and parents to find the guidelines to prevent and solve student problems, schools should communicate with parents to make an understanding the reasons for student referral and schools should refer students who had problems to experts to solve student problems.

Keywords: Opinions, Student Care and Supporting System, Tha Nuea School

บทนำ

การจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย จิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

* ครูผู้ช่วย โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่. E-Mail: School034@chiangmaiare

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 หน้า 3) มาตรา 6 สภาพสังคมไทยปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุ เทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนการสื่อสารที่ทันสมัยรวดเร็วในยุคนี้ ที่เรียกว่า โลกไร้พรมแดน ทำให้การหลั่งไหลของวัฒนธรรมชาติต่างๆ ไปมาหาสู่กันมากขึ้นและต่อเนื่องซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของเด็กที่ก่อให้เกิดความสับสนในการตัดสินใจรับค่านิยมต่างๆ ทำให้มีผลต่อการปรับตัวของเด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นมีค่านิยมที่ผิดๆ ทำให้เกิดภาวะวิกฤตทางสังคม คือ ภัยจากสารเสพติด ภัยจากการละเมิดทางเพศ ความล้มเหลวทางการเรียน การงานอาชีพ ความรุนแรงจากการใช้กำลังกลั่นแกล้งและรังแกกัน อุบัติภัยต่างๆ ซึ่งกลุ่มประชากรที่ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนของชาติ โดยเฉพาะภัยจากสารเสพติด ภัยจากการละเมิดทางเพศและความล้มเหลวทางการศึกษา จากสภาวะดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายวิเคราะห์ว่า เป็นผลจากการศึกษาที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาจึงไม่สามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ ป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ จึงทำให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่หาทางออกโดยการพึ่งสารเสพติดและใช้ความรุนแรงในการปัญหาดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 หน้า 3)

ในส่วนของการจัดการศึกษาของโรงเรียนทาเหนือวิทยา ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ซึ่งเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขาปกาเกอะญอร้อยละ 70 ที่เหลือเป็นนักเรียนคนเมือง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน คือภาษาที่ใช้ซึ่งเป็นภาษาถิ่นและใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาและปัญหาที่สำคัญคือ ปัญหาภายในครอบครัวของนักเรียน บิดามารดาของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร จึงต้องการให้นักเรียนช่วยงาน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย รายได้ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งต่างก็มีภาระประกอบอาชีพเลี้ยงดูครอบครัว บ้างก็เป็นครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้าง หรือกำพร้าบิดามารดา มีนักเรียนบางคนที่อาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย เพราะบิดามารดาแยกทางกันทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น ขาดการดูแลอบรมสั่งสอนและปลูกฝังความดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยเริ่มต้นที่ทำให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา หากนักเรียนไม่ได้รับการฝึกอบรมดูแลสั่งสอนอย่างใกล้ชิด และเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัย นักเรียนอาจใช้ชีวิตไปในทางที่ผิดพลาดได้ ซึ่งอาจเป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้ตั้งใจหรือโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตลอดจนปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย

อีกสาเหตุ คือ ขาดความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษา จึงมีผลกระทบต่อการให้การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอันเนื่องมาจากผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่ในนักเรียน ในเรื่องกิริยามารยาทและระเบียบวินัย ทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยและมารยาทที่ดี นักเรียนบางรายต้องออกกลางคันเนื่องจากประเพณีของชุมชนซึ่งเอื้อต่อการเกิดปัญหาชู้สาว นอกจากนี้ชุมชนอยู่เป็นเขตพื้นที่เสี่ยงภัยยาเสพติด ทำให้นักเรียนมีอัตราเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ กฎหมายไม่สามารถใช้บังคับผู้ปกครองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เช่น การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ปัญหาเด็กออกกลางคัน นักเรียนบางส่วนขาดหลักฐานทางทะเบียนราษฎร จึงขาดโอกาสที่จะได้รับวุฒิทางการศึกษา และขาดโอกาสที่จะเรียนในระดับที่สูง งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเมตตาต่อศิษย์ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองจึงเป็นส่วนสำคัญที่ต้องมีความใกล้ชิดและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี สามารถประสานความร่วมมือได้ โรงเรียน ผู้ปกครองและครู ที่จะต้องช่วยกันประคับประคอง อบรมสั่งสอน ให้การศึกษา ดูแลและชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของบุตรหลานและศิษย์ มิให้ประพฤติดูปฏิบัติตนไปในทางที่ผิดและไม่เหมาะสม ให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าตามนโยบายและความมุ่งหวังของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่อระดับการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

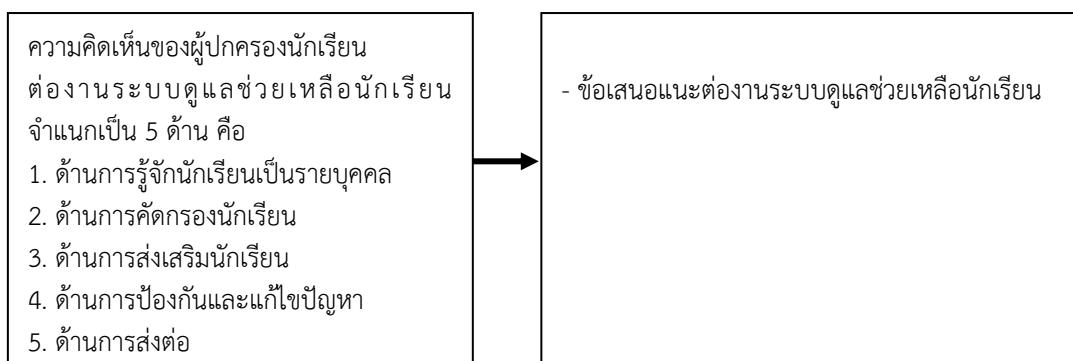
ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ 1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.การคัดกรองนักเรียน 3.การส่งเสริมนักเรียน 4.การป้องกันและแก้ไขและ 5.ด้านการส่งต่อ

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 67 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 67 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุและอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 166) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ได้ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอมะออน จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่
ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายด้านและโดยรวม เสนอในรูปแบบตาราง

3) นำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ สรุปผลการวิจัยดังนี้ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียนอยู่ใน
ระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อยอยู่ในระดับมาก ด้านการ
คัดกรองนักเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับและอันดับสุดท้าย คือ ด้านการ
ส่งต่ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพครอบครัว เช่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพบุคคลใน
ครอบครัว รองลงมา คือ ครูสอบถามข้อมูลในด้านความสามารถพิเศษของนักเรียน เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ และครู
สอบถามพฤติกรรมนักเรียนตอนอยู่ที่บ้านตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ครูสอบถามข้อมูลส่วนตัวของ
นักเรียน เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง โรคประจำตัวและครูติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูมีความเอาใจใส่ในการเรียนและการมาโรงเรียนสม่ำเสมอของนักเรียนอยู่ รองลงมา คือ มีการเยี่ยม
บ้านนักเรียนเพื่อดูที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมของบริเวณที่พักอาศัยอยู่ในระดับมาก และมีการสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับ
สมาชิกในครอบครัวของนักเรียน ว่ามีความรักใคร่กลมเกลียวอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ
มีการสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนว่ามีใครใช้สารเสพติดเล่นการพนันหรือติดยา

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนตามศักยภาพของนักเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และโรงเรียนจัดกิจกรรมแนะแนวและให้คำปรึกษากับนักเรียน
ตามความสนใจอยู่ ตามลำดับและข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลายตรงกับความสนใจ
ของนักเรียน

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย่อย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3
ลำดับแรก คือ ครูแจ้งข้อมูลนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทางโทรศัพท์หรือเชิญมาพบที่โรงเรียนในกรณีที่นักเรียนเกิดปัญหา
รองลงมา คือ ครูให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน และครูและผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการป้องกัน
พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ บุตรหลานในความปกครองเคยมาปรึกษาเรื่องต่างๆ
เสมอ

5) ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก คือครูเชิญผู้ปกครองมารับทราบถึงความจำเป็นในการส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงาน
ภายนอกโรงเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูฝ่ายปกครอง ได้ช่วยเหลือเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา

และมีการประเมินผลการส่งต่อนักเรียนเป็นระบบและต่อเนื่องสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ครูเชิญผู้ปกครองมารับทราบถึงความจำเป็นในการส่งต่อนักเรียน

ปัญหาเกี่ยวกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตรหลานเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ขาดการประชุมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่นักเรียน ครูที่ปรึกษาไม่ค่อยทราบถึงพฤติกรรมของนักเรียนทุกคน ผู้ปกครองมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาดูแลนักเรียน นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ครูจัดกิจกรรมไม่ทั่วถึงและไม่หลากหลายผู้ปกครองไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ตลอดเวลา ผู้ปกครองไม่ได้รับการประสานงานจากโรงเรียน ครูไม่สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง และขาดการประสานงานจากโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนควรรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนควรให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนควรประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อกำหนดแนวทางที่ใช้ในการคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน โรงเรียนควรคัดกรองนักเรียนทุกปีเพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียนได้ทันทั่วทั้ง โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ทั้งภายในและนอก สถานศึกษา และโรงเรียนควรจัดทำแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้ชัดเจน โรงเรียนควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงเพื่อป้องกันการเกิดปัญหา โรงเรียนควรให้ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน โรงเรียนควรมีการสื่อสารกับผู้ปกครอง ให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน และโรงเรียนควรส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้กับผู้เชี่ยวชาญแก้ปัญหา นักเรียน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคน จึงได้พัฒนาคุณภาพนักเรียนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและผู้ปกครองในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ชัย สาไพรวัลย์ (2546 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่าการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) การคัดกรองนักเรียน 2) การรู้จักนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา 4) การส่งเสริมนักเรียน 5) การส่งต่อ สามารถอภิปรายรายด้านได้ดังนี้

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน สอบถามพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนเกี่ยวกับสภาพครอบครัว พฤติกรรมนักเรียนตอนอยู่ที่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์ (2549, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานมาก ด้านการส่งเสริมและการพัฒนานักเรียนโรงเรียนทุกขนาด มีการดำเนินงานมากยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษดำเนินงานมากที่สุด งานด้านป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานมาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษดำเนินงานมากที่สุด ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่ดำเนินงานมาก

ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีความเอาใจใส่ในการเรียนและการมาโรงเรียนสม่ำเสมอของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา พิศหนองแขวง (2553, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดธรรมจริยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษานิกธ ทองทิพย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ พบว่าการดำเนินงานได้มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในความดูแล แต่นักเรียนสื่อสารด้วยภาษาไทยไม่ได้ และไม่สามารถเยี่ยมบ้านนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีการวางแผนในการคัดกรองนักเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ แต่นักเรียนมีพฤติกรรม

ไม่ชัดเจนจึงจัดกลุ่มได้ยาก มีการจัดกิจกรรม บันทึก รายงาน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมในหอพัก มีการประชุมผู้ปกครอง แต่ขาดอุปกรณ์ในการพัฒนานักเรียน และครูไม่มีเวลาให้กับนักเรียน มีการมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนรับผิดชอบในห้องเรียน มีการจัดทำแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนแต่นักเรียนไม่ยอมรับการช่วยเหลือจากครู นอกจากนี้ได้มีการส่งต่อให้ฝ่ายปกครอง ครูพยาบาลได้ช่วยแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนจัดกิจกรรมบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ตามศักยภาพของนักเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดกิจกรรมแนะแนวและให้คำปรึกษากับนักเรียนตามความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับสภุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง (2547, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่ากลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเห็นว่าการประชุมปฏิบัติการเรื่องพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติการ การประเมินผลการประชุมได้เหมาะสมมาก แต่การให้ความรู้มีความเหมาะสมปานกลาง วงรอบที่ 1 พบว่า ผู้ร่วมศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ปานกลาง ในวงรอบที่ 2 พบว่ามีมากขึ้น และผลการพัฒนาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่าด้านความรู้ความเข้าใจและความสามารถเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ มีมากในทุกด้าน ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โรงเรียนมีการจัดการ ที่เป็นระบบ มีสารสนเทศงานปกครอง ส่งเสริมการเรียนการสอน มีแผนในการดำเนินการ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูและผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนและป้องกันพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเรืองยศ อุดรศาสตร์ (2546, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพปัจจุบันในการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีปัญหาระดับปานกลาง คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูและผู้ปกครองมารับทราบถึงความจำเป็นในการส่งนักเรียนไปรับการช่วยเหลือจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินตนา พิศหนองแขง (2553, หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดธรรมจริยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ ต่อการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ โรงเรียนควรรายงานผลการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้ปกครองทราบ โรงเรียนควรให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนควรประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อกำหนดแนวทางที่ใช้ในการคัดกรองแบ่งกลุ่มนักเรียน โรงเรียนควรคัดกรองนักเรียนทุกปีเพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้ทันทั่วทั้ง โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ทั้งภายในและนอก สถานศึกษา โรงเรียนควรจัดทำแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้ชัดเจน โรงเรียนควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงเพื่อป้องกันการเกิดปัญหา โรงเรียนควรให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองมีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางป้องกันและแก้ปัญหาให้นักเรียน โรงเรียนควรมีการสื่อสารกับผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียนและโรงเรียนควรส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้กับผู้เชี่ยวชาญแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์ (2549, หน้า 92) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่าครูมีภาระงานมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการเยี่ยมบ้านนักเรียนและขาดงบประมาณ ผู้ปกครองไม่มีเวลามาพบครู เมื่อนักเรียนมีปัญหาและไม่เข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ขาดการติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยให้ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาครูทุกคนในสังกัด ควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้น ควรจัดงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้เป็นระบบและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีเครือข่ายผู้ปกครอง และควรมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทาเหนือวิทยา อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกับการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัตินั้น ยังมีแนวทางการปรับปรุง และมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูทุกโรงเรียนให้มีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. โรงเรียน ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้หลากหลายและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน
3. โรงเรียน ควรจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนให้เป็นรูปแบบและครอบคลุม เพื่อให้ให้นักเรียนได้ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. โรงเรียน ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน รวมทั้งการให้คำปรึกษาแก่บุตรหลานในทุกเรื่อง
5. โรงเรียน ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้ความรู้และคำปรึกษาแก่นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา พิศหนองแขง. (2553). การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดธรรมจริยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณรงค์ชัย สาไพวัลย์. (2546). การติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าแบบอิสระ, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาศรี ศรีวงศ์พันธ์. (2549). การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. การค้นคว้าแบบอิสระ, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เรืองยศ อุดรศาสตร์. (2546). การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สุทธิศักดิ์ วรพัฒน์ผดุง. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าแบบอิสระ, การศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.